

Sprawozdanie z realizacji „Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Kaliszu” za 2025 rok

„Miejski Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Kaliszu na lata 2023–2027” został przyjęty uchwałą NR LXIX/971/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 października 2023 r. Zgodnie z zapisami Programu podlega corocznej analizie oraz przedłożeniu Radzie Miasta w terminie do 30 czerwca sprawozdania z jego realizacji za rok poprzedni. Dane poniższe zostały opracowane na podstawie szczegółowych informacji otrzymanych od podmiotów będących realizatorami poszczególnych zadań.

DZIAŁANIE NR 1 Likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych.

1. Inicjowanie oraz realizacja działań pod kątem przystosowywania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W ramach poprawy dostępności Urzędu Miasta Kalisza dla osób ze szczególnymi potrzebami w 2025 r. pozyskano z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji środki w wysokości 312.025 zł na realizację przedsięwzięcia grantowego w projekcie grantowym „Dostępny samorząd 2.0”. W 2025 r. zrealizowano:

- zakup 5 sztuk materacy ewakuacyjnych z przeznaczeniem do 3 budynków (Ratusz, ul. Kościuszki 1a, Jasna 2),
 - zakup 3 sztuk systemu przywołującego z aktywatorem do toalet ON,
 - zakup wraz z montażem systemu TOTUPOINT w budynkach Urzędu w 7 lokalizacjach.
- Kolejne zadania finansowane z grantu zaplanowano do realizacji w 2026 r.

W 2025 roku w Publicznym Przedszkolu Nr 19 zmodernizowano ogródek przedszkolny oraz dostosowano go do potrzeb i możliwości psychofizycznych dzieci z niepełnosprawnościami. Ogródek doposażono w zabawki. Przeprowadzono także modernizację dziedzińca przedszkola umożliwiając parkowanie dla osób z niepełnosprawnościami.

W Szkole Podstawowej Nr 17 wymieniono 2 sztuki drzwi wejściowych do szkoły, na drzwi o szerszym prześwicie.

W Szkole Podstawowej Nr 18 zmodernizowano podjazd dla osób z niepełnosprawnościami przy wejściu głównym do budynku szkoły.

W Zespole Szkół Zawodowych wybudowano łącznik między budynkami szkoły.

2. Zapewnienie w nowo budowanych budynkach z udziałem środków budżetu miasta mieszkań dla potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową

poruszających się przy pomocy wózków inwalidzkich (podjazdy, sanitariaty, itp.).

W 2025 roku powyższe działanie nie było realizowane.

3. Dbłość przy remontach i budowach nowych dróg oraz innych inwestycjach realizowanych z udziałem środków budżetu Miasta o dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Miasto Kalisz zleciło przebudowę dróg manewrowych i placu przy ul. 3-go Maja w Kaliszu gdzie w ramach zadania wykonano:

- 13 stanowisk postojowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością,
- chodniki dla pieszych zapewniające ciągłość komunikacji pieszej,
- nawierzchnie komunikacyjne ukształtowane na zbliżonym poziomie,
- bezuskokowe (brak stopni i pochylni) połączenia nawierzchni nowych z nawierzchniami istniejącymi na granicy obszaru objętego działaniem,
- szale dostępne i dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Miasto Kalisz zrealizowało inwestycję polegającą na budowie Żłobka Nr 5 wraz z niezbędną infrastrukturą oraz wewnętrzną instalacją gazową przy ul. Powstańców Śląskich 46. Zadanie zostało wykonane w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH” 2022–2029 (WPF).

Nowo wybudowany obiekt jest budynkiem parterowym, pozbawionym barier architektonicznych i dostosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na terenie żłobka zamontowano również elementy małej architektury, w tym ławki wyposażone w oparcia oraz podłokietniki.

Miasto Kalisz w ramach Budżetu Obywatelskiego zrealizowało inwestycję Zielony Skwer na Serbinowie z wybiegiem dla psów oraz parkingiem. Teren jest płaski, bez barier architektonicznych. Na parkingu wyznaczono miejsce dla osoby z niepełnosprawnością. Teren zielony oraz wybieg dla psów wyposażono w małą architekturę (ławki) z oparciem i pochwyty. Na wybiegu dla psów zamontowano w ogrodzeniu furtki o szerokości 1,2 m, umożliwiające dostęp osobom z niepełnosprawnościami poruszającym się przy pomocy wózka inwalidzkiego.

Miasto Kalisz zrealizowało inwestycję budowy „Centrum sportowego Kalisz – Szczypiorno”. Centrum nie posiada barier architektonicznych, które utrudniałyby korzystanie z obiektu osobom z niepełnosprawnością.

Miasto Kalisz zrealizowało inwestycję budowy boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaniem o stałej konstrukcji przy Zespole Szkół Techniczno-Elektronicznych w Kaliszu. W zakresie dostępności wykonano:

- wejście do budynku zrównane z poziomem terenu,

- wejścia do pomieszczeń ogólnodostępnych bez progów,
- pomieszczenie sanitarne dla osób z niepełnosprawnością,
- osoby z niepełnosprawnością mają bezpośredni dostęp na poziom parkietu hali z poziomu ogólnodostępnych dróg komunikacyjnych
- wyznaczono 2 stanowiska parkingowe dla osób z niepełnosprawnością.

Zarząd Dróg Miejskich w Kaliszu podczas realizacji inwestycji polegających na budowie, przebudowie, rozbudowie i remoncie ulic sukcesywnie podejmuje działania celem likwidacji barier dla osób z niepełnosprawnością polegających na obniżaniu krawężników do poziomu nawierzchni jezdni, a w zakresie potrzeb osób niedowidzących i niewidomych montażu elementów punktowo wypukłych i prowadzących w rejonach przejść dla pieszych i peronów autobusowych.

4. Dofinansowywanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób indywidualnych z niepełnosprawnością.

W 2025 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu wypłacił dofinansowania ze środków PFRON dla **25 osób** niepełnosprawnych na likwidację barier architektonicznych w łącznej kwocie **194.648,25 zł** w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnością.

DZIAŁANIE NR 2 Likwidacja barier komunikacyjnych, technicznych i w komunikowaniu się.

1. Dostosowywanie systemu transportu do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w tym zakup busów lub usług transportowych.

Istotnym zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu na rzecz osób z niepełnosprawnością jest świadczenie usług transportowych pojazdem do tego przystosowanym. Dzięki temu osoby z niepełnosprawnością z dysfunkcją narządu ruchu mają ułatwiony dostęp do urzędów, placówek kulturalno-oświatowych, edukacyjnych, służby zdrowia, możliwość dojazdu na turnus rehabilitacyjny. W 2025 r. wykonano **123 usługi** transportowe dla osób z niepełnosprawnością.

Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o. o. realizowały 5 mikrobusami przewóz dzieci niepełnosprawnych. Dowoziły ponad 70 dzieci z niepełnosprawnościami do 3 szkół specjalnych. Ponadto wszystkie posiadane autobusy Kaliskich Linii Autobusowych (68 sztuk) obsługujące rozkład jazdy są przystosowane do przewozu osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Wyposażone są w niską podłogę, posiadają stosowne oznakowanie o przystosowaniu do przewozu osób z niepełnosprawnościami, wyposażone są w dedykowane miejsca siedzące dla osób z niepełnosprawnościami oraz specjalne wyznaczone miejsce dla osoby na wózku inwalidzkim, posiadają

specjalną rampę ułatwiającą wjazd wózkiem inwalidzkim, wyposażone są w funkcję "przykłąku" dla jeszcze łatwiejszego pokonania bariery wysokości, w trakcie podróży funkcjonują zapowiedzi głosowe ułatwiające orientację o etapie podróży, posiadają przycisk zewnętrzny sygnalizujący kierowcy potrzebę skorzystania z pomocy dla osób z niepełnosprawnościami, wyposażone są w łatwo dostępne przyciski STOP wewnątrz autobusu.

2. Poprawa dostępności do placówek prowadzących działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym poprzez zakup pojazdów dostosowanych do przewozu tych osób.

Specjalny Ośrodek Szkolno–Wychowawczy Nr 1 w 2025 roku kontynuował usługę transportową do placówki, realizowaną busem przystosowanym do przewozu osób z niepełnosprawnościami. Codziennie dziesięcioro uczniów było przywożonych na zajęcia i po skończonych lekcjach odwożonych do domu.

W 2025 roku Miasto Kalisz w ramach likwidacji barier komunikacyjnych zakupiło busa przystosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnościami dla Specjalnego Ośrodka Szkolno–Wychowawczego nr 2 w Kaliszu, co poprawiło transport dzieci i młodzieży do placówki. Zadanie dofinansowano ze środków PFRON i zrealizowano w ramach „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III”.

W 2025 roku Środowiskowy Dom Samopomocy „TULIPAN” w celu zapewnienia swobodnego przemieszczania się, a tym samym aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, umożliwił swoim podopiecznym możliwość korzystania z usług transportowych. Tym działaniem objęto 30 osób, w tym 8 osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

W 2025 r. w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” zrealizowano zadanie „Rewitalizacja pomieszczeń Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Granicznej 20 w Kaliszu” prowadzonego przez Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie”. W ramach zadania przeprowadzono prace modernizacyjne wszystkich pomieszczeń WTZ, przebudowę łazienek oraz wykonanie zadaszenia wejścia do budynku. Łączna wartość projektu wyniosła 140.220 zł, w tym 112.176 zł – środki dofinansowane z PFRON, 28.044 zł – środki własne Fundacji (w tym 15.000 zł pozyskane z budżetu Miasta w ramach konkursu ofert na wkłady własne).

3. Zwiększanie i dostosowywanie ilości miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami.

Zarząd Dróg Miejskich w Kaliszu w 2025 roku wykonał i oznakował na terenie miasta 11 nowych miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami.

Kaliskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. wyznaczyło i oznaczyło znakiem poziomym P-20 miejsce postojowe zlokalizowane przy ulicy ks. Jerzego Popiełuszki 4 w Kaliszu.

4. **Usuwanie barier w komunikowaniu się: szkolenie pracowników urzędów i instytucji publicznych w zakresie posługiwania się językiem migowym, instalowanie pętli indukcyjnych dla osób niedosłyszących, umieszczenie informacji metodą Braille'a, usługa tłumacza języka migowego.**

Na stronie internetowej www.kalisz.pl w 2025 roku kontynuowano działanie platformy tłumacza polskiego języka migowego on-line. Usługa jest bezpłatna i nie wymaga wcześniejszego umówienia się na wizytę, odbywa się w czasie rzeczywistym. Można z niej skorzystać w dowolnym miejscu, mając dostęp do komputera z internetem i kamerą, w takiej sytuacji tłumacz pośredniczy telefonicznie pomiędzy osobą niesłyszącą a pracownikiem urzędu. Z usługi można również skorzystać bezpośrednio w Urzędzie Miasta Kalisza udając się na wyznaczone stanowiska, przy których pracownik połączy się z tłumaczem polskiego języka migowego. W budynkach Urzędu Miasta zainstalowanych jest 8 pętli indukcyjnych, a pomieszczenia są oznaczone metodą Braille'a.

W 2025 roku Kaliskie Linie Autobusowe udostępniło pętlę indukcyjną przeznaczoną dla osób niedosłyszących w Punkcie Obsługi Klienta znajdującego się w budynku Dworca Autobusowego. Urządzenie zostało zainstalowane na jednym ze stanowisk obsługi interesantów.

5. **Dofinansowanie do kosztów zakupu sprzętu i urządzeń ułatwiających osobom z niepełnosprawnościami komunikowanie się (np. aparaty słuchowe, faksy, komputer-internet).**

W 2025 r. w ramach środków PFRON wypłacono dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, tj. do zakupu aparatów słuchowych oraz wkładek usznych w łącznej kwocie **393.953 zł** dla **251** osób z niepełnosprawnościami. Do zakupu komputerów, tabletów, tabletów z programem „Mówik” oraz telefonów komórkowych w ramach likwidacji barier w komunikowaniu wypłacono dofinansowania w łącznej kwocie **55.708,59 zł** dla **23** osób z niepełnosprawnościami. Natomiast w ramach programu „Aktywny Samorząd” **12** osobom z niepełnosprawnościami wypłacono pomoc do zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (np. komputerów, smartfonów, drukarek itp.) w kwocie dofinansowania **91.262,03 zł**.

W 2025 roku Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu dofinansował mieszkańcom zakup sprzętu i pomocy rehabilitacyjnych w tym: aparatów słuchowych. Łączna wysokość dofinansowania wyniosła **2.200 zł**.

6. Dofinansowanie do kosztów zakupu sprzętu i urządzeń dostosowującego samochody do indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnością i jego montażu.

W 2025 roku w ramach programu „Aktywny Samorząd” ze środków PFRON 2 osoby z niepełnosprawnością uzyskały pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu w kwocie dofinansowania 20.507,56 zł.

DZIAŁANIE 3. Wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.

1. Organizacja kształcenia specjalnego w placówkach specjalnych oraz oddziałach integracyjnych utworzonych w placówkach ogólnodostępnych.

W roku szkolnym 2025/2026 we wszystkich kaliskich jednostkach oświatowych, zarówno w placówkach specjalnych, jak i w oddziałach integracyjnych funkcjonujących w placówkach ogólnodostępnych, kształciło się 1200 uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (stan na 30.09.2025).

Publiczne Przedszkole Nr 18 organizowało w roku 2025 zajęcia dla dzieci z potrzebami dostosowane do potrzeb dzieci, likwidujące bariery głównie komunikacyjne, społeczne ze względu na dany rodzaj niepełnosprawności. Zakupiono pomoce do pracy z dziećmi z określonymi potrzebami edukacyjnymi.

Publiczne Przedszkole Nr 19 zapewniło dzieciom z niepełnosprawnością adekwatne do ich potrzeb i możliwości korzystanie z oferty edukacyjnej przedszkola: zapewniono 10 miejsc dla niepełnosprawnych wychowanków w dwóch oddziałach integracyjnych, realizowano edukację włączającą w oddziałach ogólnodostępnych. Dla dzieci z niepełnosprawnością odbywały się zajęcia dodatkowe: taniec, zabawy z piłką, rytmika. Organizowano zajęcia specjalistyczne: indywidualna rewalidacja, terapia logopedyczna, pomoc pedagogiczno-psychologiczna

W ramach działań mających na celu poprawę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 4 dysponuje salą rehabilitacyjną przeznaczoną dla uczniów wymagających specjalistycznego wsparcia oraz wyposażony jest w rozwiązania umożliwiające likwidację barier architektonicznych, takie jak winda oraz podjazdy dla wózków inwalidzkich.

2. Poprawa dostępności do placówek oświatowych dla osób z niepełnosprawnością, w tym dowożenie dzieci i młodzieży do placówek oświatowych.

Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. realizowały 5 mikrobusami przewóz dzieci z niepełnosprawnościami na podstawie umowy z Miastem Kalisz. W 2025 roku mikrobusy Spółki przejechały 73 813 kilometrów, w ramach których regularnie dowoziły ponad 70 dzieci z niepełnosprawnościami do 3 szkół specjalnych.

W Szkole Podstawowej Nr 7 jest utworzona specjalna strefa ciszy, która jest miejscem przyjaznym dla uczniów z nadwrażliwością sensoryczną lub z zaburzeniami koncentracji, w którym mogą oni spędzić czas w spokojniejszym, mniej hałaśliwym środowisku.

3. Dostosowywanie oferty edukacyjnej w zakresie szkolnictwa zawodowego do aktualnych potrzeb.

Uczniowie Branżowej Szkoły Zawodowej Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 uczą się w zawodach: kucharz, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, pracownik pomocniczy gastronomii. Ośrodek dostosowywał ofertę edukacyjną, w szczególności w zakresie kształcenia zawodowego, do aktualnych potrzeb rynku pracy oraz możliwości uczniów.

W ramach Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 funkcjonowało Technikum nr 5 dla Młodzieży Słabo Słyszącej i Niesłyszącej w Kaliszu kształcące w zawodzie: technik fotografii i multimedialny.

4. Wspieranie kształcenia ustawicznego dorosłych osób z niepełnosprawnościami.

W okresie od 01.03.2025 r. do 05.02.2026 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w ramach środków PFRON wypłacił 78 wnioskodawcom dofinansowanie do uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym w ramach programu „Aktywny Samorząd” na kwotę 268.732,46 zł.

5. Wspieranie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

W 2025 roku w Kaliszu realizowano szereg innowacyjnych działań edukacyjnych na rzecz osób z niepełnosprawnościami, koncentrując się na dostosowaniu oferty edukacyjnej oraz wprowadzeniu nowoczesnych technologii wspomagających. W ramach projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego 14 przedszkoli w Kaliszu zostało objętych wsparciem mającym na celu podniesienie jakości oferty edukacyjnej. W ramach projektu przewidziano m. in. szkolenia dla nauczycieli z zakresu pedagogiki specjalnej, w tym pracy z dziećmi z autyzmem, zespołami psychopodobnymi oraz dziećmi z trudnościami w uczeniu się. Dodatkowo,

dzieci uczęszczające do tych placówek miały możliwość uczestniczenia w zajęciach dodatkowych rozwijających ich kompetencje, takich jak robotyka oraz korzystania z wyposażonych sal i materiałów dydaktycznych.

Ponadto, w Kaliszu działa Ośrodek Wsparcia i Testów (OWiT), jedyny taki ośrodek w Wielkopolsce, który oferuje bezpłatny dostęp do nowoczesnych technologii wspomagających. Ośrodek dysponuje specjalistycznym sprzętem, takim jak Cyber Oko, drukarki brajlowskie czy lupy elektroniczne.

W Szkole Podstawowej Nr 7 w pracy z uczniami wykorzystywano specjalistyczne pomoce dydaktyczne i terapeutyczne, w tym pomoce do zajęć logopedycznych, korekcyjno-kompensacyjnych oraz zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne. W 2025 r. wyposażono również salę terapeutyczną w materiały i elementy sprzyjające regulacji emocjonalnej, koncentracji oraz wyciszeniu, zwiększając dostępność wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

6. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla rodziców/opiekunów dzieci z niepełnosprawnościami.

Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna nr 1 w Kaliszu przeprowadzała badania diagnostyczne w zakresie wczesnego diagnozowania i wspomagania dzieci z niepełnosprawnościami. Ogółem poradnia wydała 571 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego oraz 45 opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju.

W szkołach podstawowych, ponadpodstawowych oraz w Specjalnych Ośrodkach Szkolno–Wychowawczych prowadzone były indywidualne konsultacje psychologiczne i pedagogiczne dla rodziców i opiekunów uczniów zgodnie z indywidualnymi potrzebami zainteresowanych.

7. Rozwój diagnostyki w zakresie wczesnego diagnozowania i wspomagania dzieci z niepełnosprawnościami.

Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna nr 1 w Kaliszu wydała orzeczenia:

Rodzaj orzeczenia	Ilość orzeczeń
Niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	65
Niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym/znacznym	38
Zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze	3
Wada wzroku	42
Wada słuchu	32
Autyzm, w tym zespół Aspergera	266
Zagrożenie niedostosowaniem społecznym	15

Niedostosowanie społeczne	36
Niepełnosprawność ruchowa, w tym z afazją	74
Ogółem orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	571
Opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju	45

DZIAŁANIE NR 4 Aktywizacja zawodowa i poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy.

1. Promowanie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu realizował projekt "Wsparcie w zatrudnieniu w powiecie kaliskim (II)", współfinansowany z Funduszy Europejskich. Projekt ten skierowany był do osób pozostających bez pracy, w tym osób z niepełnosprawnościami i oferował różnorodne formy wsparcia, takie jak szkolenia, staże czy dofinansowanie do podjęcia działalności gospodarczej.

2. Szkolenia dla osób z niepełnosprawnościami (umożliwiające zdobycie dodatkowych kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowanie zawodowe) zgodnie z ich możliwościami psychofizycznymi oraz potrzebami rynku pracy.

W 2025 roku Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu przeznaczył kwotę **16 726,48 zł** W ramach Funduszu Pracy – 2 osoby z niepełnosprawnościami przeszły szkolenie w zakresie: kurs rozwijania kompetencji cyfrowych oraz kurs technik fryzjerstwa.

3. Szkolenia dla pracodawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami.

W 2025 roku powyższe działanie nie było realizowane.

4. Dofinansowanie tworzonych i istniejących miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami.

W 2025 roku w Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu kontynuowano funkcjonowanie stanowiska pracy praczki dla osoby niepełnosprawnej, które zostało utworzone w 2022 roku. Na wyposażenie tego stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej DPS w Kaliszu otrzymał kwotę **60.000 zł** ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

5. Dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej przez osoby z niepełnosprawnościami.

W 2025 roku Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu przeznaczył kwotę 151.000 zł i 2 osoby z niepełnosprawnością otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Jedna osoba otrzymała 121.000 zł w ramach środków z PFRON, a druga osoba 30.000zł w ramach środków z Funduszu Pracy.

6. Doradztwo i pośrednictwo pracy na potrzeby osób z niepełnosprawnością.

W ramach realizacji ustawowych zadań Powiatowy Urząd Pracy objął pośrednictwem pracy 167 osób z niepełnosprawnością, z kolei z usług doradcy zawodowego skorzystało 15 mieszkańców Kalisza z niepełnosprawnością.

Powiatowy Urząd Pracy w 2025 roku objął aktywnymi programami rynku pracy 23 osoby z niepełnosprawnością z terenu miasta Kalisza, w tym:

Lp.	Forma wsparcia	Ilość osób	Kwota wydatku poniesiona w 2025 r. (zł)	Kwota wydatku, która zostanie poniesiona w 2026 r. (zł)
1.	Prace interwencyjne	3	24.421,97	21.581,19
2.	Roboty publiczne	2	53.203,87	
3.	Staże	6	91.964,40	
4.	Szkolenia	2	16.726,48	
5.	Prace społecznie użyteczne	4	5.979,90	
6.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	2	151.000,00	
7.	Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	3	28.200,00	
8.	Bon na zasiedlenie	1	10.000,00	

7. Dofinansowanie kosztów płatnego szkolenia zawodowego osoby z niepełnosprawnością ponoszonych przez pracodawcę tej osoby.

W 2025 roku powyższe działanie nie było realizowane.

8. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, zatrudniających osoby z niepełnosprawnością.

W 2025 roku w Spółdzielni Socjalnej „Zielony Kalisz” zatrudnionych było 7 osób z niepełnosprawnością, w tym 5 na umowę o pracę i 2 na umowę zlecenie. Osoby z niepełnosprawnością mają w Spółdzielni możliwość korzystania ze wsparcia prawnika, psychologa, psychiatry oraz terapeuty uzależnień. W ramach działalności Spółdzielnia oferuje swoim pracownikom także wsparcie medyczne w postaci rehabilitacji usprawniającej. Spółdzielnia zapewnia również osobom z niepełnosprawnością możliwość zdobywania nowych kwalifikacji zawodowych oraz ich zmiany poprzez różnego rodzaju szkolenia i kierowanie pracowników na kursy zawodowe.

DZIAŁANIE NR 5 Wsparcie usług medycznych, rehabilitacyjnych i specjalistycznych.

1. Realizacja programów/działań z zakresu edukacji zdrowotnej.

Miasto Kalisz udzieliło w 2025 roku dotacji na zadanie pn: „Aktywizacja psychiczna i fizyczna oraz edukacja zdrowotna dla osób w wieku emerytalnym” dla:

- Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku „CALISIA” w wysokości 87.000 zł.
- Stowarzyszenia Kaliski Klub „AMAZONKI” w wysokości 13.000 zł.

Członkinie Stowarzyszenia Kaliski Klub „AMAZONKI” włączały się również w organizację Białych Sobót.

2. Wsparcie zróżnicowanych form rehabilitacji, w tym działalności warsztatów terapii zajęciowej.

W 2025 roku w Kaliszu kontynuowano rozwój i wsparcie zróżnicowanych form rehabilitacji dla osób z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ). Te placówki odgrywają kluczową rolę w integracji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, oferując kompleksowe programy rehabilitacyjne dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników. Kaliskie placówki WTZ prowadzone są przez podmioty pozarządowe: Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” (przy ul. Granicznej 20 i ul. Złotej 21) oraz Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści (przy ul. Kościuszki 24). W 2025 r. zapewniły 95 osobom z niepełnosprawnością uczestnictwo w terapii zajęciowej, na którą otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON na łączną kwotę 3.343.620 zł, stwarzając możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Miasto Kalisz udzieliło w 2025 roku wsparcia na zadanie pn: „Działania w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych” dla:

- Stowarzyszenia Kaliski Klub „Amazonki” w wysokości 38.000 zł na realizację zadania publicznego pn. „Sprawna JA”. Projekt ten był w pełni finansowany przez Miasto Kalisz i skierowany do osób z niepełnosprawnościami. W ramach projektu organizowane były różnorodne zajęcia rehabilitacyjne, w tym aerobik w wodzie oraz warsztaty plastyczne, takie jak malarstwo, quilling i decoupage. Z projektu skorzystało 60 osób.
- Fundacji Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja” w wysokości 22.000 zł dla 40 dzieci. Zajęcia te miały na celu poprawę kondycji fizycznej i psychicznej uczestników oraz integrację społeczną.

Centrum Opiekuńczo–Mieszkalne w Kaliszu świadczy następujące usługi opiekuńcze dorosłym osobom niepełnosprawnym:

- terapię zajęciową indywidualną i grupową, m. in. socjoterapię: trening interpersonalny, trening samoobsługi, trening emocjonalny, trening umiejętności społecznej, trening kulinarny, siłwoterapię,
- terapię mowy/czytania, terapię pisania, arteterapię: malarstwo i rysunek, papieroplastykę, muzykoterapię, filmoterapię, ergoterapię, ludoterapię;
- terapię ruchową tj. grupowe ćwiczenia ogólnousprawniające;
- zajęcia indywidualne i grupowe w zakresie fizjoterapii.

W Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu funkcjonuje Centrum Wsparcia Seniora „Od nowa” – oddział dzienny DPS, z którego usług w 2025 roku skorzystało 25 podopiecznych.

W roku 2025 uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w 2025 roku korzystali z różnych form rehabilitacji z wykorzystaniem sprzętu rehabilitacyjnego dostępnego w Ośrodku. W Ośrodku prowadzone były zabiegi kinezyterapii, zabiegi lampą Solux oraz treningi z wykorzystywaniem urządzeń siłowni zewnętrznej a także bieżni i materacy oraz fotela masującego. Za prowadzenie terapii ruchowej odpowiedzialni są głównie zatrudnieni w Ośrodku fizjoterapeuci, a także terapeuci i opiekunowie z poszczególnych grup. Dodatkowo w roku 2025 wykonywano dodatkowo masaże suche. Tą formą rehabilitacji objęte zostały osoby z niepełnosprawnością sprzężoną i/lub autyzmem. W ramach działalności fizjoterapeutycznej wykonano między innymi:

- 2323 zabiegi kinezyterapii
- 187 magnetoterapii
- 279 zabiegi lampą Solux,
- 23 zajęcia o charakterze taneczno-ruchowym.

3. Promowanie postaw włączenia społecznego i postaw prozdrowotnych w zakresie zapobiegania niepełnosprawności.

W 2025 roku Dzienny Dom Pomocy Społecznej realizował swoje dwa podstawowe cele: pomoc w zaspokajaniu niezbędnych, codziennych potrzeb seniorów, a także przeciwdziałanie izolacji społecznej seniorów. Zapewniono podopiecznym posiłki, umawiano telefoniczne wizyty i teleporady lekarskie oraz udzielano pomocy przy pisaniu różnego rodzaju dokumentów. W zakresie przeciwdziałania izolacji społecznej seniorów DDPS posiada bogatą ofertę zajęć dla osób starszych, tj.: codzienna gimnastyka, ćwiczenia wzmacniające i rozciągające, jogę na krzesłach oraz nordic walking. Prowadzono również ćwiczenia pamięci i koncentracji uwagi. Realizowano zajęcia z obsługi komputera i telefonu, warsztaty plastyczne, teatralne i kulinarne, muzykoterapia, biblioterapię, gry i zabawy, kino klubowe. W DDPS funkcjonuje również koło teatralne oraz chór, a także organizowano codzienne spotkania integracyjne przy kawie, ciastkach i lodach. DDPS w 2025 roku pomagał w składaniu wniosków o dofinansowanie z programu PFRON na turnusy

rehabilitacyjne, do zaopatrzenia ortopedycznego i likwidacji barier architektonicznych w mieszkaniach osób z niepełnosprawnością. W 2025 r. w DDPS z orzeczoną stopniem niepełnosprawności znajdowało się:

- w stopniu lekkim – 7 podopiecznych,
- w stopniu umiarkowanym – 44 podopiecznych,
- w stopniu znacznym – 34 podopiecznych.

DDPS w sposób kompleksowy i systematyczny podejmował działania sprzyjające utrzymaniu sprawności fizycznej i psychicznej uczestników.

4. Wspieranie rodzin osób z niepełnosprawnością w sprawowaniu opieki, w tym w zakresie opieki wytchnieniowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2025 roku realizował na terenie Miasta Kalisza program pn. „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego edycja 2025. Program finansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej skierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Wojewoda przekazał dotację w wysokości 265.353 zł na realizację zadań określonych w Programie, tj. zapewnienie wsparcia w zakresie usług opieki wytchnieniowej. W 2025 roku wsparciem objęto 25 uczestników Programu w ramach modułu wsparcia dziennego: 17 opiekunów/członków rodzin osób dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 8 rodziców/opiekunów/członków rodzin dzieci do 16 roku życia posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. Wsparcie to wykonane zostało w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami. W ramach modułu Programu dot. wsparcia całodobowego wsparciem objęto łącznie 7 osób: 6 opiekunów/członków rodzin osób dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 1 rodzic/opiekun/członek rodziny dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. Wsparcie w postaci opieki całodobowej wykonano poprzez zlecenie usług opieki wytchnieniowej w postaci 14-dniowego "turnusu" dla osoby z niepełnosprawnościami w placówkach zapewniających całodobową opiekę. Do realizacji ww. zadań zatrudniono 22 osoby pełniące rolę opiekuna osoby z niepełnosprawnością. Zrealizowano łącznie 4827 godzin usług opieki wytchnieniowej w formie dziennej oraz 91 dob w formie całodobowej, łącznie na ten cel wydano 261.020,89 zł.

Opiekę i wsparcie w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Kaliszu w 2025 roku otrzymały 54 osoby z niepełnosprawnościami. Dla 2 mieszkańców realizowany został zakres usług w formie pobytu całodobowego, z którego korzystali przez 7 dni w tygodniu z pełnej infrastruktury oraz trzech posiłków dziennie. Dla 52 podopiecznych świadczone usługi w formie pobytu dziennego od poniedziałku do piątku

przez 8 godzin dziennie. Wśród mieszkańców na koniec 2025 r. liczba osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności wynosiła 33 osoby natomiast 9 osób posiadało umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Osoby korzystające z pobytu dziennego i całodobowego miały zapewnione usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i rehabilitację. Ponadto podopieczni w ramach świadczonych przez COM usług mogli korzystać z indywidualnej i grupowej terapii zajęciowej. Brali udział w zajęciach kulinarnych, wspólnych spacerach, wyjściach do kina itp. W przypadku mieszkańców Centrum przebywających w formie pobytu całodobowego zapewnione były jednoosobowe pomieszczenia mieszkalne wyposażone w przylegające do każdego pokoju łazienki. Wyposażenie sprzyja zapewnieniu warunków niezależnego, w miarę możliwości samodzielnego funkcjonowania mieszkańców przebywających w Centrum całodobowo.

Formy wsparcia mieszkańców całodobowych i dziennych COM zapewniają różnorodność świadczonych usług w zakresie potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych.

5. Zwiększenie dostępności do sprzętu rehabilitacyjnego.

W 2025 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu dofinansował ze środków PFRON zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla 82 osób z niepełnosprawnością na łączną kwotę 207.450,23 zł.

Szkoła Podstawowa Specjalna nr 19 w Kaliszu w 2025 roku prowadziła Ośrodek Wsparcia i Testów (OWiT), w którym wszystkie osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności bez względu na swój wiek mogły skorzystać z technologii asystujących, które pomagają im w codziennym życiu. W OWiT można było uzyskać specjalistyczne porady/konsultacje m. in. neurologopedy, psychologa czy rehabilitanta. W ośrodku funkcjonowała wypożyczalnia sprzętu, który można wypożyczyć na podstawie orzeczenia o niepełnosprawności. Osoby, które mają takie orzeczenie mogły zgłosić się bezpośrednio lub poprzez System Obsługi Wsparcia (SOW). Ponadto szkoła prowadziła bezpłatną wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego w której można wypożyczyć wózki inwalidzkie, balkoniki, kule, łóżka rehabilitacyjne.

6. Prowadzenie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób z niepełnosprawnością oraz usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Wydatki na specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez MOPS w całości dofinansowane ze środków Wojewody Wielkopolskiego w 2025 roku wyniosły 1.478.913,40 zł (na dorosłych 749.575 zł, na dzieci 729.338,40 zł), z tej formy pomocy skorzystało w 2025 roku **81 osób**. Liczba świadczeń – godzin specjalistycznych usług opiekuńczych łącznie wyniosła 19.804 godziny, w tym dla dzieci 7.294 godzin i dla dorosłych 12.510 godziny.

Usługi opiekuńcze dla osób starszych i przewlekle chorych

W Kaliszu pomoc w formie usług opiekuńczych świadczą 2 organizacje pozarządowe: Wielkopolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w Poznaniu przy ul. Górna Wilda 99 i Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy z siedzibą w Kaliszu przy ul. Górnośląskiej 6, które zostały wyłonione w ramach konkursu ofert, przygotowywanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Dotacja na realizację powierzonego zadania była przekazywana z Urzędu Miasta – Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych świadczonych zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy w okresie od 1.01. do 31.12.2025 r. wynosił 42 zł. Łącznie na realizację usług opiekuńczych w 2025 roku wydatkowano 6.732.852 zł.

Program „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością – edycja 2025”

Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację w 2025 roku usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym do wyżej wymienionych oraz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Wojewoda Wielkopolski przekazał dotację w łącznej kwocie **1.689.598,00 zł** na realizację zadań określonych w Programie, tj.: możliwość skorzystania przez osoby z niepełnosprawnością z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Zatrudniono **78 asystentów** osób niepełnosprawnych, którzy mieli pod opieką **100 osób**, z czego 44 osoby posiadały znaczny stopień niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 47 osób posiadało znaczny stopień niepełnosprawności, 2 osoby posiadały niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym sprzężonym, 3 osoby posiadały niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym oraz 4 dzieci w wieku do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2025 roku, zrealizowano 33.941,5 godzin usług asystenckich. Środki pozyskane w ramach programu wydatkowano na koszty związane z godzinami usług asystenckich, ubezpieczeniem asystentów, dojazdami własnymi/innymi środkami transportu, zakupem biletów na wydarzenia kulturalne dla asystentów oraz obsługą programu. Na ten cel wydano kwotę **1.687.788,62 zł**.

7. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz rodzinnego.

W 2025 roku w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1 zrealizowano dwie grupy

wsparcia dla rodziców: dzieci z trudnościami wychowawczymi – liczba uczestników 6 oraz dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu – liczba uczestników 15.

Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” objęci byli poradnictwem psychologicznym oraz psychiatrycznym. Ilość zajęć indywidualnych o charakterze wsparcia psychologicznego wynosiła 194. Przeprowadzono 40 obserwacji uczestników, wydano 4 opinie psychologiczne. Ze stałej pomocy lekarza psychiatry korzystało 18 uczestników, natomiast wszystkim uczestnikom oraz ich rodzicom/opiekunom udzielane było wsparcie lekarza psychiatry. Lekarz psychiatra wspomagał terapeutów i brał udział w pracach Zespołu aktywizująco-wspierającego.

DZIAŁANIE 6. Aktywizacja społeczna osób z niepełnosprawnością.

1. Kształtowanie i rozwijanie pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnością oraz pogłębianie wiedzy w zakresie potrzeb i praw osób z niepełnosprawnością.

W 2025 roku kaliskie szkoły podejmowały liczne inicjatywy mające na celu kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnościami oraz pogłębianie wiedzy na temat ich potrzeb i praw. Organizowano szkolny „Dzień Integracji”, obchodzono „Dzień Zdrowia Psychicznego”, organizowano spektakl „Na Niby” w ramach Europejskiego Dnia Autyzmu, organizowano „Światowy Dzień Życzliwości”, czy też spotkania ze specjalistami. Realizowano różnorodne projekty edukacyjne i wychowawcze mające na celu integrację uczniów z niepełnosprawnościami oraz rozwijanie wśród wszystkich uczniów postaw szacunku i zrozumienia dla osób z różnymi potrzebami. W ramach tych działań organizowano warsztaty, spotkania oraz projekty, które promowały równość i integrację. Ponadto, szkoły angażowały uczniów w różnorodne inicjatywy, takie jak wycieczki edukacyjne, konkursy oraz wydarzenia kulturalne, które sprzyjały integracji społecznej i rozwijaniu empatii wśród młodzieży. Dzięki tym działaniom uczniowie mieli okazję lepiej zrozumieć potrzeby osób z niepełnosprawnościami oraz nauczyć się, jak wspierać ich w codziennym życiu.

2. Poprawa dostępu i rozszerzenie zakresu aktualnej informacji dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin na temat dostępnych programów oraz form pomocy.

Na stronie internetowej Urzędu Miasta www.kalisz.pl zamieszczona jest zakładka, która zawiera informacje o dostępnych programach wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.

3. Wspieranie rozwoju twórczości artystycznej, aktywności kulturalnej oraz sportowej wśród osób z niepełnosprawnością.

W 2025 roku Miasto Kalisz w ramach dofinansowania sportu osób z niepełnosprawnością przyznało dofinansowanie dla Klubu Sportowego Niepełnosprawnych „START” na organizację i prowadzenie procesu szkolenia zawodników z niepełnosprawnością w wysokości 75.000 zł oraz na utrzymanie bazy sportowej w wysokości 30.000 zł.

W 2025 roku na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością MOPS przyznał kwotę 88.780 zł dla 2 organizacji pozarządowych:

- Klubu Sportowego Niepełnosprawnych „START” na organizację i prowadzenie procesu szkolenia zawodników niepełnosprawnych w różnych dyscyplinach sportowych oraz organizację obozu i zawodów sportowych,
- Fundacji Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” na realizację „XIX Halowych Mistrzostw Kalisza Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce” oraz „XIII Turniej Kręglarski dla Osób Niepełnosprawnych”.

Wystawy i wydarzenia organizowane przez Galeria Sztuki im. Jana Tarasina w Kaliszu były dostępne dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Galeria jest przystosowana do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, a po wcześniejszym zgłoszeniu możliwe było skorzystanie z usług tłumacza języka migowego.

W trakcie wystawy Open Group zorganizowano spotkanie z podopiecznymi Fundacji Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie”, w którym uczestniczyło 15 osób. Galeria zrealizowała również cztery warsztaty i spotkania artystyczne w ramach działań „Sztuka otwiera okna wyobraźni” dla podopiecznych Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 w Kaliszu.

W Akceleratorze Kultury swoje zajęcia prowadzi Fundacja MISZ MASZ, której działania skierowane są dla dzieci i osób dorosłych chorych i z niepełnosprawnościami. Budynek Akceleratora Kultury jest w pełni dostosowany dla potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Miejska Biblioteka Publiczna świadczy usługę „Tom w dom” i dostarcza książki do domów czytelników. W 2025 r. pracownicy MBP odwiedzili czytelników 470 razy, wypożyczając 2208 książek. Filia nr 1 dysponuje specjalnym stanowiskiem komputerowym z myszką i klawiaturą dostosowanymi dla osób z niepełnosprawnością. Z myślą o osobach z wadami wzroku gromadzi również zbiory tzw. „książki mówionej” dla niedowidzących i niewidomych. Jest to ponad tysiąc audiobooków. Ma w swoich zbiorach także książki pisane alfabetem Braille’a. Filia nr 1 dzięki wsparciu LIONS Club Calisia otrzymała wysokiej klasy skaner Read Easy Evolve Max wraz ze specjalną klawiaturą i 27-calowym ekranem. Jest to przenośne urządzenie lektorskie, które odczytuje na głos tekst drukowany z różnych materiałów. Urządzenie może również pełnić funkcję powiększalnika tekstu, wyświetlanego na monitorze, z opcją zmiany tła

na bardziej kontrastowe. Osobom całkowicie niewidomym urządzenie to oferuje funkcję skanowania i odczytywania na głos tekstu oraz możliwość zapisywania go i wgrania jako audiobook do czytania. W 2025 r. w Bibliotece Głównej odtwarzacze cyfrowych książek mówionych wypożyczono 3 czytelnikom, udostępniając łącznie 87 tytułów książek mówionych. MBP zakupuje do swoich zbiorów książki z dużą czcionką, zdecydowanie ułatwiające czytanie osobom niedowidzącym. Aktualnie dysponuje 303 egz. MBP umożliwiła czytelnikom, w ramach Konsorcjum Wielkopolskich Bibliotek, bezpłatny dostęp do tysięcy e-booków, audiobooków, synchrobooków i podcastów z platform Legimi i Empik GO. W 2025 r. wypożyczono 7228 e-książek i 751 audiobooków. Zorganizowano także konkurs dla osób z niepełnosprawnościami pn. „Kalisz. Moje (królewskie) miasto”. W placówkach MBP przeprowadzono zajęcia kulturalno-edukacyjne skierowane do podopiecznych WTZ i Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan”. Pracownik MBP przeprowadził także zajęcia literackie z okazji Ogólnopolskiego Dnia Głośnego Czytania dla wychowanków Środowiskowego Domu Samopomocy, którzy ze względu na schorzenia nie mogli samodzielnie dotrzeć do biblioteki. W kaliskich bibliotekach przeprowadzono zajęcia edukacyjne oraz wykłady dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych z oddziałami integracyjnymi, m.in. dla uczniów Oddziału dla Dzieci z Autyzmem w Szkole Podstawowej nr 18. Publiczne Przedszkole Nr 19 organizowało Paraolimpiadę Przedszkolaków z udziałem dzieci z niepełnosprawnościami w wieku przedszkolnym z terenu miasta Kalisza.

4. Dofinansowywanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

W 2025 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach środków PFRON przyznał dofinansowanie w wysokości 1.191.448,70 zł na uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych dla 551 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami.

5. Wspieranie organizacji imprez okolicznościowo-integracyjnych.

W 2025 roku Miasto Kalisz wsparło organizację:

- XIX Halowych Mistrzostw Kalisza Osób Niepełnosprawnych w lekkiej atletyce, w których wzięło udział 170 osób z niepełnosprawnością,
- Parapływackich Zimowych Mistrzostw Polski Juniorów, w których wzięło udział 180 osób z niepełnosprawnością,
- Integracyjnej Spartakiady Sportowo – Rekreacyjnej „Razem łatwiej o sukces”, w której wzięło udział 80 uczestników z niepełnosprawnością.

W 2025 roku Miasto Kalisz ufundowało:

- nagrody sportowe wypłacone w 2025 r. dla zawodnika niepełnosprawnego w wysokości 3.300 zł,
- nagrody rzeczowe dla zawodników niepełnosprawnych z okazji Podsumowania Roku Sportowego 2024 na kwotę łącznie 1.128 zł.

W 2025 roku Dom Pomocy Społecznej zorganizował 62 imprezy dla seniorów i osób niepełnosprawnych. Organizowane były również akcje wspierające osoby niepełnosprawne jak: akcja pisanie „Listów do świętego Mikołaja”, akcje wśród dzieci i młodzieży realizowane w formie przekazywania upominków, kartek, projekt „Herbatka dla seniora” realizowany przez zaprzyjaźnione szkoły podstawowe. Wsparciem objęci byli wszyscy mieszkańcy DPS i uczestnicy Oddziału Dziennego.

W celu zapewnienia rozwoju osobistego osób niepełnosprawnych poprzez aktywny udział w życiu społecznym, ŚDS Tulipan w różnorodny sposób wspierał i organizował działania, mające na celu aktywne uczestnictwo podopiecznych w życiu społeczności lokalnej oraz wspierające integrację społeczną. Uczestnicy brali udział również w wielu imprezach organizowanych przez inne jednostki. Były to konkursy, olimpiady, zawody. W ramach praktykowania umiejętności społecznych uczestnicy chodzili do kina, teatru, filharmonii, dokonywali zakupów itp. ŚDS zwraca szczególną uwagę na podejmowanie przez jednostkę działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, między innymi współpracuje z wieloma jednostkami i podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi.

Uczestnicy Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego aktywnie uczestniczyli w wydarzeniach organizowanych zarówno w COM, jak i na terenie miasta Kalisza. COM współpracowało z organizacjami pozarządowymi i jednostkami miasta, organizowało dla uczestników wyjazdy integracyjne, spotkania przy muzyce.

6. Szkolenia dla otoczenia współpracującego z osobami niepełnosprawnymi.

Pracownicy Urzędu Miasta Kalisza w 2025 roku brali udział w szkoleniach:

- „Prosty język – jak tworzyć zrozumiałe pisma urzędowe” – 45 pracowników
- „Raport o stanie zapewnienia dostępności podmiotu publicznego” – 3 pracowników
- „Zatrudnianie osób z niepełnosprawnością – główne zagadnienia prawa pracy” – 1 pracownik.

Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna nr 1 w Kaliszu w roku 2025 roku prowadziła szkolenia i warsztaty dla nauczycieli o tematyce:

- „Dziecko w spektrum autyzmu”,
- „Szkolenie w zakresie wiedzy o wczesnym wspomaganie rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym”,
- „Jak odczytywać i analizować orzeczenia i opinie?”,
- „Jak poprawić funkcjonowanie ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego?”,
- „Dostosowanie wymagań edukacyjnych”,
- „Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w placówce”,
- „Jak rozpoznać kryzys zdrowia psychicznego. Zagrożenia suicydalne oraz samouszkodzenia – postępowanie”,

– „Formułowanie dostosowań dla ucznia posiadającego opinię lub orzeczenie”.
Poradnia realizowała również sieci współpracy i samokształcenia dla pedagogów specjalnych oraz psychologów i pedagogów szkolnych i przedszkolnych. Liczba uczestników – 35. Tematyka spotkań:

- „Dziecko z niepełnosprawnością w placówce masowej”,
- „Ocenianie uczniów z orzeczeniem, dostosowania (niepełnosprawność intelektualna)”,
- „Kryzys zdrowia psychicznego”,
- „Diagnoza potrzeb – spotkanie organizacyjne”,
- „Diagnoza spektrum autyzmu”,
- „Wsparcie uczniów z niepełnosprawnością wzroku”,
- „Programy profilaktyczne realizowane w szkołach”,
- „Mutyzm wybiórczy”,
- „Procedura Niebieskiej Karty”,

Konferencje:

- „Dziecko w spektrum autyzmu w edukacji włączającej” – liczba uczestników – 35,
- „Kiedy praca wyczerpuje?” – liczba uczestników 60.

Kadra merytoryczna Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” wzięła udział w wielu szkoleniach o tematyce wynikającej ze zgłoszonych potrzeb, a także w warsztatach grupowych o charakterze superwizji. W 2025 r. przeprowadzono następujące szkolenia:

- „Praca z dorosłymi osobami ze sprzężonymi ograniczeniami sprawności i spektrum autyzmu – realizacja założeń ustawy „za życiem””,
- „Nabycie wiedzy teoretycznej oraz możliwości jej zastosowania – Sala Doświadczania Świata Snoezelen”,
- „Jak pracować z głęboką i wieloraką niepełnosprawnością”,
- „Praca z osobami z zaburzeniami psychicznymi”,
- „Superwizja pracy terapeutycznej pracowników”,
- „Trening umiejętności społecznych”,
- „Zapewnianie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami”,
- „Szkolenie z komunikacji”,
- „Relaksacja oraz zajęcia antystresowe dla pracowników”,
- „Szkolenie z zakresu komunikacji pozawerbalnej, ze szczególnym uwzględnieniem osób ze spectrum autyzmu oraz osób z niepełnosprawnością sprzężoną”,
- „Zachowania agresywne lub autoagresywne wśród podopiecznych – metody postępowania”,
- „Wyznaczanie granic w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi i/lub z niepełnosprawnością intelektualną”

Liczba odbiorców szkoleń – 23 osoby, z czego 16 osób merytorycznie zaangażowanych w organizowanie i prowadzenie oddziaływań terapeutycznych.

7. Wspieranie grup samopomocowych oraz rozwój wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Szkoła Podstawowa Specjalna prowadziła nieformalną Grupę Wsparcia „Przystać” zrzeszającą osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny, w ramach której podejmowano działania na ich rzecz oraz realizowano wszechstronne wsparcie.

W kaliskich szkołach działa wolontariat uczniowski, który organizuje zbiórki żywności, odzieży, środków higienicznych, artykułów szkolnych oraz darów dla schronisk i osób potrzebujących. Uczniowie angażują się również w przygotowywanie paczek świątecznych oraz akcje charytatywne na rzecz osób z niepełnosprawnościami, seniorów i bezdomnych.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w roku 2025 realizował program „Korpus Wsparcia Seniorów” organizowany przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach środków z budżetu państwa. Adresatami programu byli seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia, zgłaszające się zarówno przez ogólnopolską infolinię, jak również bezpośrednio do ośrodka pomocy społecznej. Łączny koszt projektu wynosił 163.702,02 zł, w tym uzyskano dofinansowanie z budżet Państwa w wysokości 126.466,51 zł na: Moduł I – zapewnienie wsparcia seniorom w wieku 60 lat i więcej przez świadczenie usług opiekuńczych w postaci usług sąsiedzkich. Wsparciem objęto 27 osób. Koszt wyniósł 116.768,09 zł, w tym dofinansowanie 92.816,63 zł.

Moduł II – poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do „opieki na odległość” poprzez zakup tzw. opasek bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi. Wsparciem objęto 124 osoby. Koszt wyniósł 46.933,93 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 33.649,88 zł.